

ZARZĄDZENIE Nr 44

PREZESA WYŻSZEGO URZĘDU GÓRNICZEGO

z dnia 5 grudnia 2022 r.

w sprawie trybu wykonywania czynności inspekcyjno-technicznych oraz przeprowadzania czynności wyjaśniających w ramach zadań należących do właściwości dyrektorów okręgowych urzędów górniczych

Na podstawie art. 165 ust. 1 oraz art. 167 ust. 1 i 10 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2022 r. poz. 1072, 1261, 1504 i 2185) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. 1. Zarządzenie określa:

- 1) tryb wykonywania czynności inspekcyjno-technicznych,
- 2) tryb przeprowadzania czynności wyjaśniających, o których mowa w dziale VII ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2022 r. poz. 1124), zwanych dalej „czynnościami wyjaśniającymi”
– przez pracowników wykonujących obowiązki służbowe w okręgowych urzędach górniczych, zwanych dalej „pracownikami OUG”, w ramach zadań należących do właściwości dyrektorów okręgowych urzędów górniczych, zwanych dalej „OUG”.

2. W przypadku zadań z zakresu administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego, należących do właściwości dyrektorów OUG, przepisy zarządzenia stosuje się w przypadkach nieuregulowanych w przepisach prawa budowlanego.

§ 2. Ilekroć w zarządzeniu jest mowa o:

- 1) „czynnościach inspekcyjno-technicznych” – rozumie się przez to:
 - a) przeprowadzanie:
 - kontroli w: siedzibie przedsiębiorcy, zakładzie górniczym, miejscu wydobywania kopaliny, zakładzie oraz innym miejscu wykonywania działalności podlegającej kontroli lub w miejscu związanym z prowadzoną przez przedsiębiorcę działalnością, w tym w miejscach, w których mogą się znajdować urządzenia oraz dokumenty dotyczące tych urządzeń, a także dokumenty dotyczące czynności podlegających kontroli,
 - kontroli podmiotów zawodowo trudniących się ratownictwem górniczym,
 - kontroli szkoleń osób wykonujących czynności w ruchu zakładu górniczego lub wykonujących roboty geologiczne, o których mowa w art. 86 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze, prowadzonych przez przedsiębiorcę lub jednostkę organizacyjną prowadzącą działalność szkoleniową,

- b) czynności w zakresie pogotowia technicznego,
 - c) ustalanie stanu faktycznego i przyczyn niebezpiecznych zdarzeń, wypadków oraz zgonów naturalnych, zaistniałych w ruchu zakładu górniczego albo zakładu,
 - d) sprawowanie nadzoru nad prowadzeniem akcji ratowniczej,
 - e) ustalanie stanu faktycznego w miejscach wykonywania działalności z naruszeniem niektórych wymagań określonych w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze,
 - f) niewymienione w lit. a–e czynności w terenie, w szczególności oględziny, niezbędne do zajęcia stanowiska przez dyrektora OUG, w ramach prowadzonych postępowań;
- 2) „pracownika inspekcyjno-technicznym” – rozumie się przez to pracownika OUG, wykonującego czynności inspekcyjno-techniczne, niezwiązane z obsługą prawną, w tym dyrektora OUG oraz jego zastępcę.

§ 3. Czynności inspekcyjno-techniczne są wykonywane przez pracowników inspekcyjno-technicznych, a w przypadkach określonych w zarządzeniu – także przez innych pracowników OUG.

§ 4. Pracownicy inspekcyjno-techniczni prowadzą „Kartę pracy pracownika inspekcyjno-technicznego”.

Rozdział 2

Kontrole

§ 5. Kontrole przeprowadza się w czasie jednego albo większej liczby dni.

§ 6. 1. Kontrole dzieli się:

- 1) ze względu na przyczynę przeprowadzenia na:
 - a) planowane,
 - b) doraźne;
- 2) ze względu na miejsce przeprowadzania na:
 - a) podziemne,
 - b) powierzchniowe.

2. Do kontroli planowanych zalicza się kontrole przewidziane w planie pracy OUG.

3. Do kontroli doraźnych zalicza się kontrole wszczęte:

- 1) na polecenie dyrektora OUG lub osoby przez niego upoważnionej, lub
 - 2) w celu niezwłocznego rozpoznania informacji albo interwencji wpływających do OUG.
4. Do kontroli podziemnych zalicza się kontrole przeprowadzane w podziemnych wyrobiskach górniczych.
5. Do kontroli powierzchniowych zalicza się kontrole przeprowadzane poza podziemnymi wyrobiskami górniczymi.
6. W przypadku wykonywania w ramach kontroli czynności inspekcyjno-technicznych wymienionych w ust. 4 i 5, całość kontroli zalicza się do kontroli podziemnych.

§ 7. 1. W zależności od potrzeb kontrole przeprowadza się jednoosobowo albo grupowo.

2. Skład osobowy oraz liczebność grupy kontrolnej ustala dyrektor OUG lub osoba przez niego upoważniona, wyznaczając jednocześnie kierującego grupą.

3. Członkowie grupy kontrolnej przeprowadzają oraz dokumentują kontrolę samodzielnie, każdy w swoim zakresie działania.

4. Dopuszcza się wspólne udokumentowanie kontroli, jeżeli:

- 1) w kontroli bierze udział osoba kierownictwa OUG lub
- 2) zgodę na taki sposób udokumentowania kontroli wyraził dyrektor OUG.

§ 8. Kontrole prowadzone przez pracowników inspekcyjno-technicznych podlegają wpisowi do ewidencji prowadzonej w OUG.

§ 9. 1. Upoważnienie do przeprowadzenia kontroli sporządza się w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach.

2. Podpisanie upoważnienia do przeprowadzenia kontroli stanowi polecenie jej wszczęcia.

3. W przypadku grupy kontrolnej można w jednym upoważnieniu upoważnić wszystkich pracowników inspekcyjno-technicznych, wchodzących w skład tej grupy, do przeprowadzenia danej kontroli.

4. Upoważnienie do przeprowadzenia kontroli jest przekazywane przedsiębiorcy lub osobie przez niego upoważnionej za pisemnym potwierdzeniem odbioru.

§ 10. W trakcie kontroli pracownik inspekcyjno-techniczny, w szczególności:

- 1) zapoznaje się z odpowiednią dokumentacją dotyczącą zakresu przedmiotowego kontroli;
- 2) dokonuje lub uczestniczy w dokonywaniu niezbędnych pomiarów lub prób;
- 3) sprawdza prowadzenie robót zgodnie z dokumentacją.

§ 11. W przypadku podejrzenia, że:

- 1) wyrób stosowany w zakładzie górniczym, inny niż określony w przepisach wydanych na podstawie art. 113 ust. 15, art. 120 ust. 1 albo art. 120 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze, zwanej dalej „Pgg”, jest niezgodny z wymaganiami lub stwarza zagrożenie, lub istnieją niezgodności formalne, lub
- 2) zachodzą przesłanki wszczęcia postępowania w sprawie nałożenia kary pieniężnej albo postępowania w sprawach o wykroczenia, w zakresie związanym z wyrobem stosowanym w zakładzie górniczym, innym niż określony w przepisach wydanych na podstawie art. 113 ust. 15, art. 120 ust. 1 albo art. 120 ust. 2 Pgg

– dyrektor OUG przekazuje Prezesowi Wyższego Urzędu Górniczego, zwanego dalej „WUG”, dane umożliwiające analizę istnienia przesłanek wszczęcia odpowiedniego postępowania administracyjnego albo czynności wyjaśniających.

§ 12. 1. Protokół, o którym mowa w art. 154b Pgg:

- 1) sporządza się w co najmniej dwóch jednobrzmiących egzemplarzach;
- 2) opatruje się numerem identycznym z numerem upoważnienia do przeprowadzenia kontroli, udzielonego pracownikowi inspekcyjno-technicznemu:
 - a) przeprowadzającemu kontrolę,
 - b) kierującemu grupą kontrolną – jeżeli nie zastosowano przepisu § 9 ust. 3;
- 3) zawiera informacje o:
 - a) przysługującym przedsiębiorcy lub osobie przez niego upoważnionej prawie do złożenia, pisemnie do protokołu albo w terminie 7 dni od dnia doręczenia protokołu:
 - zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole,
 - oświadczenia o objęciu określonych informacji zamieszczonych w protokole tajemnicą przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2022 r. poz. 1233),
 - oświadczenia o objęciu określonych informacji zamieszczonych w protokole tajemnicą przedsiębiorcy, o której mowa w art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902),

b) możliwości złożenia przez przedsiębiorcę lub osobę przez niego upoważnioną, pisemnie do protokołu albo w terminie 14 dni od dnia doręczenia protokołu, wniosku o wyłączenie informacji z udostępniania, o którym mowa w art. 16 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029, 1260, 1261, 1783, 1846 i 2185).

2. Zastrzeżenia i oświadczenia, o których mowa w ust. 1 pkt 3 lit. a, oraz wnioski, o których mowa w ust. 1 pkt 3 lit. b, zawierający szczegółowe uzasadnienie dotyczące możliwości pogorszenia pozycji konkurencyjnej, są składane pod fragmentem zawierającym informacje, o których mowa w ust. 1 pkt 3.

3. W przypadku kontroli przeprowadzonej przez grupę kontrolną:

- 1) oprócz protokołu sporządza się załączniki do protokołu, które stanowią integralną część protokołu;
- 2) elementy, o których mowa w:
 - a) art. 154b ust. 2 pkt 1, 2 i 4 Pgg – zamieszcza się w protokole oraz załącznikach do protokołu,
 - b) art. 154b ust. 2 pkt 3, 5 i 6 Pgg – zamieszcza się w załącznikach do protokołu,
 - c) ust. 1 pkt 3 i ust. 2 – zamieszcza się w protokole.

4. Pracownik inspekcyjno-techniczny przeprowadzający kontrolę podpisuje protokół oraz przekazuje go do podpisu przedsiębiorcy lub osobie przez niego upoważnionej.

5. W przypadku kontroli przeprowadzonej przez grupę kontrolną:

- 1) pracownik inspekcyjno-techniczny kierujący grupą kontrolną podpisuje protokół oraz przekazuje go do podpisu przedsiębiorcy lub osobie przez niego upoważnionej;
- 2) pracownik inspekcyjno-techniczny przeprowadzający kontrolę podpisuje załącznik do protokołu oraz przekazuje go do podpisu przedsiębiorcy lub osobie przez niego upoważnionej.

6. Protokół doręcza się, za pisemnym potwierdzeniem odbioru, przedsiębiorcy lub osobie przez niego upoważnionej.

7. Aneks do protokołu kontroli, o którym mowa w art. 154b ust. 5 Pgg:

- 1) sporządza się w co najmniej dwóch jednobrzmiących egzemplarzach;
- 2) doręcza się, za pisemnym potwierdzeniem odbioru, przedsiębiorcy lub osobie przez niego upoważnionej.

§ 13. Wyniki kontroli omawia się z przedsiębiorcą lub osobą przez niego upoważnioną.

§ 14. Pracownik inspekcyjno-techniczny:

- 1) przeprowadzający kontrolę lub
- 2) kierujący grupą kontrolną

– jest obowiązany dokonać albo zapewnić dokonanie wpisu w książce kontroli, obejmującego informacje wymienione w art. 57 ust. 2 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162 i 2105 oraz z 2022 r. poz. 24, 974 i 1570).

§ 15. W przypadkach szczególnych dyrektor OUG w uzgodnieniu z Prezesem WUG może ustalić inny sposób lub tryb przeprowadzania kontroli, niż określone w niniejszym rozdziale.

§ 16. Przepisy § 5–15 stosuje się odpowiednio do kontroli przeprowadzanych w:

- 1) siedzibie przedsiębiorcy;
- 2) zakładach;
- 3) podmiotach zawodowo trudniących się ratownictwem górniczym;
- 4) jednostkach organizacyjnych prowadzących działalność szkoleniową.

Rozdział 3

Pogotowie techniczne

§ 17. 1. W OUG, poza godzinami pracy OUG, w tym w dni wolne od pracy, dyżury pogotowia technicznego pełnią, na podstawie ustaleń ujętych w miesięcznym planie dyżurów pogotowia technicznego, zatwierdzonym przez dyrektora OUG: dyrektor OUG lub zastępca dyrektora OUG.

2. Miesięczny plan dyżurów pogotowia technicznego określa:

- 1) osoby pełniące dyżur;
- 2) okres pełnienia dyżuru;
- 3) numery telefonów osób pełniących dyżur.

3. Miesięczny plan dyżurów pogotowia technicznego przesyła się na 3 dni przed rozpoczęciem kolejnego miesiąca do Departamentu Warunków Pracy i Szkolenia w WUG.

4. Informację dotyczącą miesięcznego planu dyżurów pogotowia technicznego przesyła się do nadzorowanych zakładów górniczych oraz zakładów w zakresie ustalonym przez dyrektora OUG.

§ 18. W OUG znajdują się:

- 1) miesięczny plan dyżurów pogotowia technicznego;
- 2) książki niebezpiecznych zdarzeń, wypadków oraz zgonów naturalnych, zaistniałych w ruchu zakładu górniczego albo zakładu, o których mowa w art. 174 ust. 1 Pgg, zwanych dalej „zdarzeniami”;
- 3) wzory informacji o zdarzeniach;
- 4) wykaz adresów i numerów telefonów pracowników OUG oraz dyspozytora WUG;
- 5) wykaz numerów telefonów przedsiębiorców prowadzących ruch nadzorowanych zakładów górniczych i zakładów oraz numerów telefonów tych zakładów górniczych i zakładów, a także numerów telefonów właściwych jednostek organizacyjnych: prokuratury, Policji, Państwowej Straży Pożarnej, jednostek ratownictwa górniczego i pogotowia ratunkowego.

§ 19. 1. Dyrektor OUG, w godzinach pracy OUG, albo osoba pełniąca dyżur pogotowia technicznego, po otrzymaniu zawiadomienia o zdarzeniu, niezwłocznie:

- 1) ustala tok postępowania;
- 2) zawiadamia dyspozytora WUG o zdarzeniu oraz informuje go o podjętych ustaleniach.

2. Po przeprowadzonym rozeznaniu na miejscu zdarzenia dyrektor OUG lub upoważniony pracownik tego OUG niezwłocznie przesyła dyspozytorowi WUG wstępną informację o zdarzeniu.

Rozdział 4

Czynności wyjaśniające

§ 20. 1. W przypadku podejrzenia popełnienia wykroczenia, którego ściganie należy do właściwości organów nadzoru górniczego, dyrektor OUG przeprowadza czynności wyjaśniające.

2. Dyrektor OUG może upoważnić innego pracownika inspekcyjno-technicznego tego OUG do przeprowadzenia czynności wyjaśniających.

§ 21. 1. Z czynności przeprowadzonych w toku czynności wyjaśniających sporządza się protokół.

2. Protokół sporządzony w toku czynności wyjaśniających wskazuje:

- 1) rodzaj czynności;
- 2) czas i miejsce sporządzenia protokołu oraz czas i miejsce przeprowadzonej czynności, jeśli protokół jest sporządzany w innym czasie i miejscu;

- 3) osoby biorące udział w czynności;
- 4) przebieg czynności.

3. Protokół sporządzony w toku czynności wyjaśniających podpisują wszystkie osoby biorące udział w czynności.

4. Protokół sporządzony w toku czynności wyjaśniających tak się zabezpiecza, aby osoby nieuprawnione nie miały do niego dostępu.

§ 22. 1. Świadka przesłuchuje się w szczególności, gdy:

- 1) istnieje wątpliwość, czy wykroczenie zostało popełnione albo czy osoba podejrzana o popełnienie wykroczenia dopuściła się zarzuconego jej czynu;
- 2) sprawca wykroczenia nie jest znany;
- 3) zachodzi potrzeba wyjaśnienia okoliczności istotnych dla danej sprawy.

2. W przypadkach niewymienionych w ust. 1 przesłuchanie świadków nie jest konieczne, a czynności wyjaśniające można ograniczyć do sporządzenia notatki służbowej z rozpytania świadków oraz ustalenia ich danych osobowych wraz z adresami, w celu załączenia ich do wniosku o ukaranie.

3. Świadka przesłuchuje się, w miarę możliwości, niezwłocznie po uzyskaniu wiadomości o popełnieniu wykroczenia lub po ujawnieniu wykroczenia.

4. Jeżeli niezwłoczne przesłuchanie świadka jest niemożliwe lub niewskazane, wzywa się go do siedziby OUG w celu przesłuchania.

5. Świadka można przesłuchiwać w miejscu jego pobytu, jeżeli nie może stawić się na wezwanie z powodu choroby, kalectwa lub innej niedającej się pokonać przeszkody.

§ 23. Niezwłocznie przesłuchuje się osobę, co do której istnieje uzasadniona podstawa do sporządzenia przeciwko niej wniosku o ukaranie.

§ 24. 1. Przed przesłuchaniem sprawdza się tożsamość osoby przesłuchiwanej na podstawie dowodu osobistego lub innego dokumentu umożliwiającego stwierdzenie tożsamości, czyniąc o tym wzmiankę w protokole przesłuchania. Brak dowodu osobistego lub innego dokumentu umożliwiającego stwierdzenie tożsamości odnotowuje się.

2. Świadka lub pokrzywdzonego, przed przystąpieniem do przesłuchania, poucza się o możliwości złożenia wniosku o niezamieszczanie w protokole danych dotyczących jego miejsca zamieszkania i miejsca pracy, potwierdzając udzielenie pouczenia w protokole. Pouczenie może być także zamieszczone w wezwaniu skierowanym do świadka lub pokrzywdzonego.

3. Odstępuje się od przesłuchania świadka, pokrzywdzonego lub osoby, co do której istnieje uzasadniona podstawa do sporządzenia przeciwko niej wniosku o ukaranie, albo przerywa się przesłuchanie, gdy w wyniku obserwacji zachowania osoby przesłuchiwanej, a także sposobu wypowiedzi, powzięmie się podejrzenie, że jest ona w stanie po użyciu alkoholu lub pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, lub nowych substancji psychoaktywnych w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050, z 2021 r. poz. 2469 oraz z 2022 r. poz. 763, 764, 1700, 1812 i 1855).

4. Przyczynę:

- 1) odstąpienia od przesłuchania dokumentuje się w notatce służbowej, jeżeli nie doszło do przesłuchania;
- 2) przerwania przesłuchania dokumentuje się w protokole przesłuchania.

5. Przystępując do przesłuchania, informuje się osobę przesłuchiwaną o celach przesłuchania.

6. Osobie przesłuchiwanej przekazuje się, w celu potwierdzenia własnoręcznym podpisem, oświadczenie, że została pouczona o przysługujących jej prawach, będące elementem protokołu przesłuchania.

7. Jeżeli osoba przesłuchiwana:

- 1) odmówiła składania zeznań lub wyjaśnień – informację o tym wpisuje się na początku protokołu;
- 2) odmówiła udzielenia odpowiedzi na pytanie – wzmiankę o tym zamieszcza się w odpowiednim miejscu protokołu.

§ 25. Wykonując zaplanowane przesłuchanie, przygotowuje się do dokonania tej czynności tak, aby nie wymagała ona powtórzenia.

§ 26. W przypadku zaistnienia istotnych sprzeczności między:

- 1) zeznaniami świadków,
- 2) zeznaniami świadków a wyjaśnieniami osoby, co do której istnieje uzasadniona podstawa do sporządzenia przeciwko niej wniosku o ukaranie,
- 3) wyjaśnieniami osób, co do których istnieje uzasadniona podstawa do sporządzenia przeciwko nim wniosku o ukaranie – można przeprowadzić konfrontację.

§ 27. Przed sporządzeniem wniosku o ukaranie:

- 1) ustala się okoliczności faktyczne zdarzenia;
- 2) ustala się imię i nazwisko, adres oraz miejsce pobytu i inne dane niezbędne do ustalenia tożsamości osoby, co do której istnieje uzasadniona podstawa do sporządzenia przeciwko niej wniosku o ukaranie;
- 3) zbiera się i zabezpiecza dowody;
- 4) ustala się świadków;
- 5) ustala się i zbiera inne dane niezbędne do sporządzenia wniosku o ukaranie, w szczególności dotyczące:
 - a) miejsca zatrudnienia osoby, o której mowa w pkt 2,
 - b) w miarę możliwości, warunków materialnych, rodzinnych i osobistych osoby, o której mowa w pkt 2,
 - c) uprzedniego skazania osoby, o której mowa w pkt 2, za podobne przestępstwo lub wykroczenie, jeżeli dyrektor OUG będzie powoływał się na tę okoliczność.

§ 28. 1. Zakończenie czynności wyjaśniających bez kierowania do sądu wniosku o ukaranie dokumentuje się w notatce służbowej, wskazując oraz uzasadniając podstawę i powód odstąpienia od kierowania wniosku o ukaranie.

2. Notatkę służbową, o której mowa w ust. 1, zatwierdza dyrektor OUG.

3. W przypadku zakończenia czynności wyjaśniających bez kierowania do sądu wniosku o ukaranie, osobę przesłuchaną w toku tych czynności wyjaśniających w charakterze osoby, co do której istnieje uzasadniona podstawa do sporządzenia przeciwko niej wniosku o ukaranie, informuje się pisemnie o odstąpieniu od kierowania przeciwko niej wniosku o ukaranie.

§ 29. 1. Dyrektor OUG zarządza udostępnienie dokumentów zebranych lub wytworzonych w toku czynności wyjaśniających dla potrzeb innego postępowania, jeżeli zawierają informacje istotne dla tego postępowania.

2. Dokumenty, o których mowa w ust. 1, udostępnia się w formie kopii potwierdzonych za zgodność z oryginałem.

Rozdział 5

Ustalanie stanu faktycznego i przyczyn wypadków zaistniałych w ruchu zakładu górniczego albo zakładu

§ 30. 1. Ustalanie stanu faktycznego i przyczyn wypadków zaistniałych w ruchu zakładu górniczego albo zakładu jest dokonywane w formie badań powypadkowych.

2. Badania powypadkowe mają na celu:

- 1) wszechstronne wyjaśnienie okoliczności wypadku w drodze zebrania potrzebnych informacji i dowodów;
- 2) ustalenie naruszonych przepisów oraz zasad techniki górniczej;

3) sformułowanie wniosków zmierzających do zapobieżenia zaistnieniu podobnych wypadków w przyszłości.

3. W badaniach powypadkowych w pierwszej kolejności przeprowadza się czynności wyjaśniające.

4. W badaniach powypadkowych nie powtarza się czynności przeprowadzonych wcześniej jako czynności wyjaśniające.

5. Informacje uzyskane w toku czynności wyjaśniających wykorzystuje się dla realizacji celu badań powypadkowych.

§ 31. 1. Badania powypadkowe prowadzi się w przypadku zaistnienia w ruchu zakładu górniczego albo zakładu:

1) wypadku śmiertelnego;

2) wypadku zbiorowego;

3) wypadku powodującego określenie wstępnie przez lekarza niezdolności do pracy powyżej 60 dni;

4) wypadku związanego z:

a) robotami strzałowymi lub używaniem środków strzałowych i sprzętu strzałowego,

b) porażeniem prądem elektrycznym lub poparzeniem łukiem elektrycznym,

c) poparzeniem, w tym środkami chemicznymi, powodującym określenie wstępnie przez lekarza niezdolności do pracy powyżej 30 dni,

d) przebywaniem w atmosferze niezdanej do oddychania,

e) wybuchem zbiorników lub urządzeń pod ciśnieniem,

f) pracą w aparacie ratowniczym,

g) zawałem, tąpnięciem lub wstrząsem,

h) pożarem,

i) zapaleniem lub wybuchem metanu albo pyłu węglowego,

j) wyrzutem gazów lub skał,

k) wdarcie się wody lub kurzawki,

l) awarią urządzeń głównego odwadniania łącznie z rozdzielniami zasilającymi,

m) awarią wiertniczą,

n) erupcją płynu złożowego,

o) wpływem robót górniczych na obiekty i urządzenia zakładu górniczego albo zakładu,

p) utratą stateczności skarpy albo powstaniem osuwiska w rozumieniu przepisów w sprawie zagrożeń naturalnych w zakładach górniczych,

q) katastrofą budowlaną, awarią lub uszkodzeniem obiektów budowlanych zakładu górniczego albo zakładu.

2. Wypadki niewymienione w ust. 1 podlegają badaniom według uznania dyrektora OUG.

3. W uzasadnionych przypadkach dyrektor OUG może odstąpić od badań dotyczących wypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 3.

§ 32. W przypadku zaistnienia wypadków określonych w § 31 ust. 1 pkt 1–3, które nie zostały zgłoszone do OUG w trybie określonym w art. 119 ust. 4 Pgg wskutek późniejszej zmiany ich kwalifikacji, dopuszcza się – zamiast przeprowadzania wszystkich czynności w ramach badań powypadkowych – wykorzystywanie materiałów zebranych na podstawie art. 234 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2022 r. poz. 1510, 1700 i 2140) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009 r. w sprawie ustalania okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy (Dz. U. poz. 870).

§ 33. 1. Dyrektor OUG kieruje badaniami powypadkowymi.

2. Dyrektor OUG może wyznaczyć innego pracownika inspekcyjno-technicznego tego OUG do kierowania badaniami powypadkowymi.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, dyrektor OUG sprawuje nadzór nad prowadzeniem badań powypadkowych.

4. Kierujący badaniami powypadkowymi ponosi odpowiedzialność za prawidłowy tok prowadzonych badań.

§ 34. 1. Badania powypadkowe są prowadzone przez wyznaczonych przez dyrektora OUG pracowników inspekcyjno-technicznych.

2. Badania powypadkowe mogą być prowadzone przy współudziale prawnika wykonującego obowiązki służbowe w OUG.

3. Prowadzący badania powypadkowe są odpowiedzialni za realizację poleconych im do wykonania czynności.

§ 35. W przypadku zaistnienia wypadku śmiertelnego lub zbiorowego dyrektor OUG lub jego zastępca jest obowiązany niezwłocznie udać się do zakładu górniczego albo zakładu, w którym miał miejsce ten wypadek, dokonać odpowiedniego rozeznania, w miarę potrzeby wydać niezbędne decyzje, a w przypadku prowadzenia akcji ratowniczej sprawować nadzór nad jej prowadzeniem.

§ 36. W przypadku wątpliwości dotyczących prawidłowości stosowanych przez przedsiębiorców rozwiązań technicznych, które mogły przyczynić się do wypadku, dyrektor OUG może rozstrzygnąć o wykonaniu specjalistycznych badań w sposób i w zakresie określonym w decyzji wydanej na podstawie art. 172 ust. 2 Pgg.

§ 37. W przypadku podejrzenia, że:

- 1) wyrób stosowany w zakładzie górniczym, który mógł przyczynić się do wypadku, inny niż określony w przepisach wydanych na podstawie art. 113 ust. 15, art. 120 ust. 1 albo art. 120 ust. 2 Pgg, jest niezgodny z wymaganiami lub stwarza zagrożenie, lub istnieją niezgodności formalne, lub
- 2) zachodzą przesłanki wszczęcia postępowania w sprawie nałożenia kary pieniężnej albo postępowania w sprawach o wykroczenia, w zakresie związanym z wyrobem stosowanym w zakładzie górniczym, innym niż określony w przepisach wydanych na podstawie art. 113 ust. 15, art. 120 ust. 1 albo art. 120 ust. 2 Pgg

– dyrektor OUG przekazuje Prezesowi WUG dane umożliwiające analizę istnienia przesłanek wszczęcia odpowiedniego postępowania administracyjnego albo czynności wyjaśniających.

§ 38. Jeżeli jest to niezbędne do ustalenia przyczyn i okoliczności wypadku, dyrektor OUG może wystąpić do Prezesa WUG o zlecenie przeprowadzenia specjalistycznych badań albo sporządzenia ekspertyzy.

§ 39. Niezwłocznie po rozpoczęciu badań powypadkowych:

- 1) dokonuje się oględzin miejsca wypadku oraz zabezpiecza ślady i dowody w postaci przedmiotów i dokumentów, mających związek przyczynowy z zaistnieniem wypadku; przedmioty te opisuje się lub fotografuje i w zależności od ich rodzaju włącza się do akt sprawy albo zaleca się kierownikowi ruchu zakładu górniczego albo zakładu ich zabezpieczenie, określając sposób zabezpieczenia;
- 2) sporządza się dokumentację wypadku, w szczególności w zakresie rysunku, mapy, zdjęcia sytuacyjnego lub szkicu.

§ 40. 1. Przesłuchanie poszkodowanych oraz świadków w sprawie wypadku następuje bez zbędnej zwłoki.

2. Na przesłuchanie osób znajdujących się w szpitalu uzyskuje się uprzednio zgodę lekarza.

§ 41. 1. Z przebiegu poszczególnych czynności dokonanych w toku badań powypadkowych, w tym przeprowadzenia oględzin miejsc lub rzeczy, przesłuchania lub konfrontacji poszkodowanych lub świadków w sprawie wypadku, przeprowadzenia eksperymentu, zabezpieczenia śladów lub dowodów, sporządza się protokoły.

2. Protokół sporządzony w toku badań powypadkowych wskazuje:

- 1) rodzaj czynności;
- 2) czas i miejsce sporządzenia protokołu oraz czas i miejsce przeprowadzonej czynności, jeśli protokół jest sporządzany w innym czasie i miejscu;
- 3) osoby biorące udział w czynności;
- 4) przebieg czynności.

3. Przebieg czynności protokołowanych może być ponadto utrwalony za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk, o czym uprzedza się osoby uczestniczące w czynności.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, zarejestrowany materiał i jego zapis w postaci tekstowej, jeżeli został sporządzony, są załącznikami do protokołu.

5. Protokół sporządzony w toku badań powypadkowych podpisują wszystkie osoby biorące udział w czynności.

6. Protokół sporządzony w toku badań powypadkowych tak się zabezpiecza, aby osoby nieuprawnione nie miały do niego dostępu.

7. Jeżeli czynności, o których mowa w ust. 1, zostały przeprowadzone w toku czynności wyjaśniających:

- 1) wykorzystuje się protokoły sporządzone w toku czynności wyjaśniających;
- 2) nie sporządza się protokołów, o których mowa w ust. 1.

§ 42. 1. Protokół z oględzin miejsca wypadku zawiera w szczególności:

- 1) dokładne określenie miejsca i czasu wypadku oraz osób poszkodowanych;
- 2) imiona i nazwiska, funkcje osób biorących udział w oględzinach oraz czas przeprowadzenia oględzin;
- 3) dokładny opis miejsca wypadku, a także informacje dotyczące dokumentacji wypadku oraz zabezpieczonych dowodów;
- 4) pouczenie o prawie zgłoszenia zastrzeżeń do treści protokołu.

2. Do protokołu z oględzin miejsca wypadku załącza się dokumentację wypadku, w szczególności rysunki, szkice, mapy oraz fotografie.

§ 43. 1. Protokół przesłuchania poszkodowanego oraz świadka w sprawie wypadku zawiera w szczególności:

- 1) dane dotyczące przesłuchiwanego: imię, nazwisko, datę i miejsce urodzenia, imiona rodziców, miejsce zamieszkania, stanowisko i datę powierzenia obowiązków, stosunek do poszkodowanego oraz staż pracy w górnictwie i w danym zakładzie górniczym albo zakładzie;
- 2) nazwę i numer dokumentu, na podstawie którego potwierdzono tożsamość przesłuchiwanego;
- 3) dokładną treść zeznań i oświadczeń przesłuchiwanego w zakresie mającym istotne znaczenie dla sprawy;
- 4) informacje, o których mowa w art. 13 ust. 1 i 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2 oraz Dz. Urz. UE L 74 z 04.03.2021, str. 35).

2. Z każdego przesłuchania sporządza się odrębny protokół.

3. Protokół przesłuchania podpisuje każdy przesłuchujący oraz protokolant.

4. Podpisany protokół przekazuje się przesłuchiwanemu do zapoznania się z nim oraz podpisania.

5. Jeżeli przesłuchiwany nie może osobiście zapoznać się z protokołem, protokół odczytuje przesłuchujący lub protokolant.

§ 44. 1. Jeżeli między zeznaniami przesłuchiwanymi zachodzą sprzeczności, można rozstrzygnąć o konfrontacji tych osób.

2. Z konfrontacji sporządza się protokół, w którym kolejno odnotowuje się zeznania konfrontowanych osób.

§ 45. Dyrektor OUG przygotowuje informację o wypadku, dotyczącą stanu faktycznego i przyczyn wypadku, oraz przekazuje ją do Departamentu Warunków Pracy i Szkolenia w WUG w terminie do 3 dni roboczych od dnia zaistnienia wypadku.

§ 46. 1. Na podstawie wyników badań powypadkowych oraz materiałów zgromadzonych w innych postępowaniach, prowadzący badania opracowują orzeczenie.

2. Orzeczenie opracowuje się przy współudziale prawnika wykonującego obowiązki służbowe w OUG.

3. Orzeczenie zawiera:

- 1) oznaczenie OUG;
- 2) miejsce i datę sporządzenia orzeczenia;
- 3) opis stanu faktycznego z ustaleniem danych dotyczących czasu i miejsca wypadku oraz innych istotnych okoliczności mających miejsce przed, w czasie i po wypadku;
- 4) dane o poszkodowanym;
- 5) opis przebiegu akcji ratowniczej i jej ocenę;
- 6) ustalenie przyczyn wypadku;
- 7) określenie naruszonych w związku z wypadkiem przepisów lub zasad techniki górniczej;
- 8) wnioski zmierzające do zapobieżenia zaistnieniu podobnych wypadków w przyszłości.

4. Orzeczenie jest podpisywane przez dyrektora OUG.

§ 47. Akta badań powypadkowych zawierają:

- 1) pismo przewodnie (kartę tytułową);
- 2) orzeczenie;
- 3) informację o wypadku;
- 4) decyzje wydane przez dyrektora OUG w związku z zaistniałym wypadkiem;
- 5) protokół z oględzin miejsca wypadku;
- 6) protokoły przesłuchań;
- 7) informację o poszkodowanym w zakresie:
 - a) stwierdzonej przez lekarza przydatności do pracy,
 - b) okresowych badań lekarskich, psychologicznych i psychiatrycznych,
 - c) posiadanych kwalifikacji,
 - d) szkoleń wstępnych i okresowych,
 - e) pracy w godzinach nadliczbowych, w okresie 30 dni poprzedzających dzień zaistnienia wypadku;
- 8) opinie lekarskie, w przypadku ich otrzymania przez dyrektora OUG;
- 9) dokumentację wypadku, obejmującą w szczególności:
 - a) szkic miejsca wypadku i mapy,
 - b) ekspertyzy, w tym dotyczące maszyn, urządzeń oraz narzędzi,
 - c) wyniki badań, pomiarów, eksperymentów oraz symulacji,
 - d) wyniki monitoringu zagrożeń mających wpływ na wypadek,
 - e) protokoły z posiedzeń kopalnianych zespołów do spraw zagrożeń,
 - f) protokoły sekcji zwłok, w przypadku ich otrzymania przez dyrektora OUG,
 - g) wyniki badań na zawartość alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, w przypadku ich otrzymania przez dyrektora OUG,
 - h) zdjęcia fotograficzne;
- 10) zarządzenie dyrektora OUG o udostępnieniu dokumentów zebranych lub wytworzonych w toku czynności wyjaśniających, zawierających informacje mające znaczenie dla realizacji celu badań powypadkowych oraz potwierdzone za zgodność z oryginałem kopie dokumentów, o których mowa w tym zarządzeniu.

§ 48. 1. Ukończenie badań powypadkowych oraz opracowanie orzeczenia następuje w okresie 6 tygodni.

2. Przedłużenie terminu, o którym mowa w ust. 1, może nastąpić w uzasadnionych przypadkach za zgodą Prezesa WUG.

3. Dyrektor OUG przesyła niezwłocznie:

- 1) orzeczenie łącznie z aktami badań powypadkowych – do WUG;
- 2) wnioski, o których mowa w § 46 ust. 3 pkt 8 – do właściwego Wiceprezesa WUG.

4. Właściwy Wiceprezes WUG podejmuje ustalenia dotyczące sposobu postępowania z otrzymanymi wnioskami, o których mowa w § 46 ust. 3 pkt 8.

§ 49. 1. Jeżeli po opracowaniu orzeczenia zostały ujawnione istotne okoliczności, które mogą mieć wpływ na ustalenia zawarte w orzeczeniu, o których mowa w § 46 ust. 3 pkt 3–8, przeprowadza się ponownie badania powypadkowe oraz, w zależności od wyników badań, opracowuje się nowe orzeczenie albo dokumentuje się w notatce służbowej aktualność dotychczasowego orzeczenia.

2. Przepis § 48 stosuje się odpowiednio.

§ 50. Niezwłocznie po przesłaniu do właściwego Wiceprezesa WUG wniosków, o których mowa w § 46 ust. 3 pkt 8, dyrektor OUG podejmuje działania zmierzające do realizacji tych wniosków oraz informuje o tych działaniach właściwego Wiceprezesa WUG.

Rozdział 6

Ustalanie stanu faktycznego i przyczyn zgonów naturalnych zaistniałych w ruchu zakładu górniczego

§ 51. 1. W przypadku otrzymania zawiadomienia o zaistnieniu zgonu naturalnego w ruchu zakładu górniczego albo zakładu dyrektor OUG lub wyznaczony przez niego pracownik inspekcyjno-techniczny ustala okoliczności, które mogły mieć istotne znaczenie dla przyczyn zgonu naturalnego, w szczególności:

- 1) dokonuje oględzin miejsca, w którym zaistniał zgon naturalny;
- 2) nakazuje natychmiastowe pobranie prób powietrza do analizy laboratoryjnej oraz dokonanie pomiaru temperatury i wilgotności powietrza w miejscu, w którym zaistniał zgon naturalny;
- 3) ustala:
 - a) czy przyczyną zgonu mogły być zewnętrzne czynniki,
 - b) czy zmarły przechodził obowiązkowe badania lekarskie,
 - c) staż pracy zmarłego w górnictwie.

2. Po dokonaniu ustaleń dotyczących okoliczności zgonu naturalnego, dyrektor lub pracownik, o których mowa w ust. 1, dokumentuje w notatce służbowej wyniki tych ustaleń, a następnie przesyła tę notatkę do WUG.

§ 52. Do ustalania stanu faktycznego i przyczyn zgonu naturalnego zaistniałego w ruchu zakładu górniczego albo zakładu stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące czynności wyjaśniających oraz badań powypadkowych.

Rozdział 7

Ustalanie stanu faktycznego i przyczyn niebezpiecznych zdarzeń zaistniałych w ruchu zakładu górniczego

§ 53. 1. Badania mające na celu ustalenie stanu faktycznego i przyczyn niebezpiecznego zdarzenia są prowadzone, jeżeli:

- 1) zdarzeniem tym było zaistnienie w ruchu zakładu górniczego albo zakładu:
 - a) zawału, tępięcia lub wstrząsu,
 - b) wdarcia się wody lub kurzawki,
 - c) zapalenia lub wybuchu metanu albo pyłu węglowego,

- d) wyrzutu gazów i skał,
 - e) pożaru,
 - f) awarii urządzeń głównego odwadniania łącznie z rozdzielniami zasilającymi,
 - g) awarii wiertniczej związanej z:
 - pozostawieniem w otworze wiertniczym sondy geofizycznej ze źródłem promieniowania radioaktywnego,
 - złamaniem wież (masztów) wiertniczych i urwaniem lin wielokrążkowych,
 - h) erupcji wody, gazów i ropy,
 - i) katastrofy budowlanej, awarii lub uszkodzenia obiektów budowlanych zakładu górniczego albo zakładu,
 - j) zagrożenia obiektów i urządzeń zakładu górniczego albo zakładu, wywołanego wpływami robót górniczych,
 - k) utraty stateczności skarpy, stwarzającej niebezpieczeństwo dla pracowników lub ruchu zakładu górniczego albo zakładu, albo osuwiska w rozumieniu przepisów w sprawie zagrożeń naturalnych w zakładach górniczych;
- 2) zdarzenie to pozostaje w związku z używaniem w ruchu zakładu górniczego albo zakładu środków strzałowych i sprzętu strzałowego.

2. Niebezpieczne zdarzenia, inne niż określone w ust. 1, podlegają badaniom według uznania dyrektora OUG.

§ 54. Do ustalania stanu faktycznego i przyczyn niebezpiecznych zdarzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące czynności wyjaśniających oraz badań powypadkowych.

Rozdział 8

Nadzór nad prowadzeniem akcji ratowniczej

§ 55. 1. W przypadku prowadzenia akcji ratowniczej w zakładzie górniczym albo zakładzie, dyrektor OUG lub upoważniony przez niego pracownik inspekcyjno-techniczny po przybyciu do zakładu górniczego albo zakładu:

- 1) zapoznaje się z:
 - a) okolicznościami zaistniałego zdarzenia,
 - b) planem ratownictwa górniczego oraz planem akcji ratowniczej,
 - c) przebiegiem akcji ratowniczej,
 - d) planem likwidacji zagrożenia;
- 2) kontroluje na bieżąco, czy akcja ratownicza jest prowadzona zgodnie z przepisami i zasadami techniki górniczej oraz planem ratownictwa górniczego, a także, czy jest prawidłowo dokumentowana;
- 3) utrzymuje kontakt telefoniczny z dyspozytorem WUG i według ustaleń przesyła do WUG meldunki z prowadzonej akcji ratowniczej oraz informację z nadzoru nad prowadzeniem akcji ratowniczej;
- 4) w uzasadnionych przypadkach przeprowadza kontrolę bazy ratowniczej i kopalnianej stacji ratownictwa górniczego.

2. Kompetencję w zakresie żądania zmiany kierownika akcji ratowniczej lub objęcia kierownictwa akcji ratowniczej dyrektor OUG realizuje osobiście.

Rozdział 9

Wzory

§ 56. Wzory:

- 1) „Karty pracy pracownika inspekcyjno-technicznego”,
- 2) ewidencji kontroli prowadzonych przez pracowników inspekcyjno-technicznych,
- 3) zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli,
- 4) upoważnienia do przeprowadzenia kontroli,

- 5) protokołu kontroli przeprowadzonej przez jednego lub dwóch pracowników inspekcyjno-technicznych,
 - 6) aneksu do protokołu kontroli przeprowadzonej przez jednego lub dwóch pracowników inspekcyjno-technicznych,
 - 7) protokołu kontroli przeprowadzonej przez grupę kontrolną,
 - 8) aneksu do protokołu kontroli przeprowadzonej przez grupę kontrolną,
 - 9) protokołów sporządzanych w toku czynności wyjaśniających,
 - 10) informacji o wypadku,
 - 11) informacji o zgonie naturalnym,
 - 12) informacji o pożarze,
 - 13) informacji o zawale, łąnięciu lub wstrząsie,
 - 14) informacji o wdarciu się wody lub kurzawki,
 - 15) informacji o wyrzucie gazów lub skał,
 - 16) informacji o awarii,
 - 17) informacji o niebezpiecznym zdarzeniu, niewymienionym w pkt 12–16,
 - 18) protokołu z oględzin miejsca wypadku,
 - 19) protokołu przesłuchania poszkodowanego lub świadka w sprawie wypadku,
 - 20) protokołu z konfrontacji poszkodowanego lub świadka w sprawie wypadku,
 - 21) pisma przewodniego (karty tytułowej) akt badań powypadkowych,
 - 22) informacji z nadzoru nad prowadzeniem akcji ratowniczej
- są opracowywane przez Departament Prawny w WUG, akceptowane przez Prezesa WUG, umieszczane w extranecie urzędów górniczych i podlegają obowiązkowemu stosowaniu.

Rozdział 10

Przepis końcowy

§ 57. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.¹⁾

Prezes Wyższego Urzędu Górniczego:
Adam Mirek

¹⁾ Niniejsze zarządzenie było poprzedzone zarządzeniem nr 19 Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego z dnia 5 października 2020 r. w sprawie trybu wykonywania czynności inspekcyjno-technicznych przez pracowników okręgowych urzędów górniczych oraz Specjalistycznego Urzędu Górniczego (Dz. Urz. WUG z 2021 r. poz. 40), które zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1504) traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego zarządzenia.